

→ v naší poslední společné hodině zeměpisu ve škole, jsme si do sešitu napsali úvod k tématu **LITOSFÉRA**

→ v samostatných domácích úkolech jste se seznámili a pracovali s novými pojmy, které samozřejmě s litosférou úzce souvisí

→ následující text je zápis do sešitu, který shrnuje to, co si máme ze samostatných úkolů především zapamatovat a naučit se (následující text přepiš do sešitu a překresli si obrázky; případně můžeš vytisknout a nalepit do sešitu)

→ opět přikládám PWP prezentaci Litosféra (shrnutí + obrázky)

zápis do sešitu:

LITOSFÉRICKÉ DESKY

- Litosféra je rozlámána na tzv. litosférické desky, které „plavou“ na plastické vrstvě zemského pláště

- neustále se pohybují:

- 1) vzdalují se (pohyb od sebe) = vznik středooceánských hřbetů
 - vzniká nová zemská kůra
- 2) přibližují se (pohyb k sobě) = jedna deska se podsouvá pod druhou
 - vznik hlubokooceánských příkopů
 - zánik zemské kůry
- 3) pohybují se vedle sebe

- důsledky pohybu litosférických desek:

- 1) zemětřesení
- 2) sopečná činnost
- 3) vznik pohoří

ZEMĚTŘESENÍ

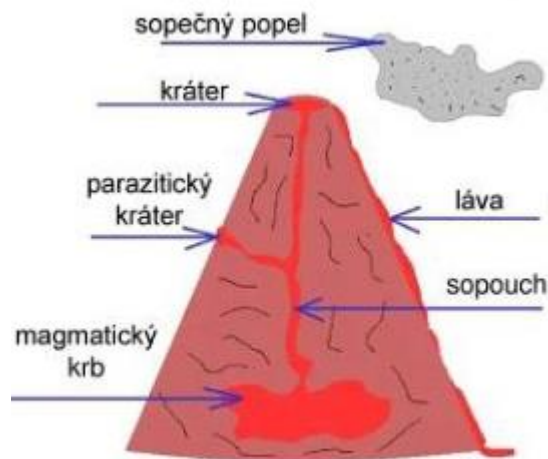
- ničivý přírodní jev

= řada otřesů, které se šíří ve vlnách pod zemí i na povrchu

- vznik – pohybem litost. desek – dochází k tlaku a napětí v zemské kůře
- HYPOCENTRUM = ohnisko zemětřesení = místo vzniku zemětřesení
- EPICENTRUM = místo na povrchu Země (přímo nad ohniskem) – nejničivější následky
- síla zemětřesení se měří tzv. seismografem – hodnotí se podle RichtEROVY stupnice
- výskyt zemětřesení – v místech styku litost. desek (tzv. Ohnivý kruh – viz. prezentace)
- tsunami = obrovské ničivé vlny způsobené zemětřesením pod hladinou oceánu

SOPEČNÁ ČINNOST

- ničivý přírodní jev
- výskyt – v místech styku litosférických desek (např. Ohnivý kruh)
- MAGMA = rozžhavené a roztavené horniny pod povrchem
- LÁVA = rozžhavené horniny vytékající na povrch
- tuhnutím lávy vznikají různé vyvřelé horniny
- sopečnou činností vznikají sopečná pohoří nebo ojedinělé sopky
- sopky dělíme na činné a nečinné (vyhaslé)
- sopečný popel obsahuje mnohé živiny pro rostliny (vznikají pak velmi úrodné oblasti)
- obrázek sopky:

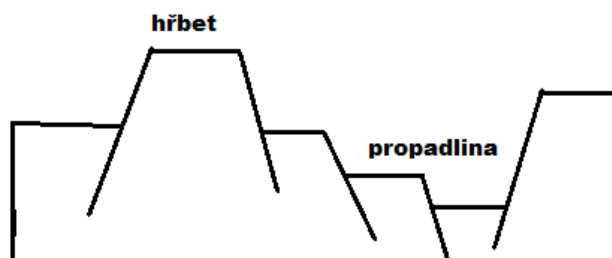
VZNIK POHOŘÍ

= důsledky tlaku litosférických desek

- desky do sebe narážejí → dochází k nahromadění materiálu (usazenin) → prohýbání materiálu a vznikají a) vrásy - vrásová pohoří (dojde k ohybu materiálu)

- b) kry - kerná pohoří (křehké horniny se pod velkým tlakem zlomí)

+ domácí úkol (do 26. dubna) :

→ přečti si článek v učebnici na straně 39 – 42 (*Skály se mění na písek a hlínu; Teče voda teče*)

→ jen si přečti text, příště opět pošlu jednotný zápis do sešitu